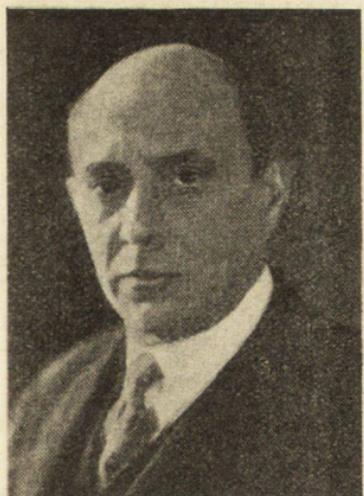

ционенъ отдель — майсторски класове при Берлинската висша музикална школа. Изхождащ отначало, до оп. 7 отъ Вагнера, Ш. се постепенно обособява и — въ камерната симфония и втория струненъ кварт-

Арнолдъ Шойнбергъ

тетъ fis-moll — той създава една особена „новоромантика“, — следъ които, съ клавирните късове оп. 11, настъпва истинския Ш. — експресиониста. Външните белези на неговата изразна техника сѫ: употреба на квинтови интервали, линеарно водене на melodията, вертикално-хармонично разположение, предпочтане на дисонантни съчетания. Липса на една фиксирана тоналност, — сиречъ дохаждане до атоналност, поради което се отстранява и сжцинската каденция, и изравняване на понятията консонансъ и дисонансъ (за него тѣ съвсемъ не сѫ рѣзки противоположности) — сѫ сѫщо характерни за Ш., чиито звукосъчетания се получаватъ отъ неговия хоризонталенъ начинъ на музикално мислене и представи. Безкаденцовиятъ атоналитетъ и полифоненъ зацъ — Ш. започва да употребява въ клавирните късове оп. 23, и ги провежда, съ още по-голѣма настойчивостъ и

свобода, въ следващите си творения. Творби: петъ пиеси, симфоническиятъ поема „Пелеасъ и Мелизандъ“ и Вариации — за оркестъръ, камерна симфония за 15 солови инструмента, три струнни квартета, сюита за 7 инструмента, серенада за кларинетъ, баскларинетъ, цигулка, китара, мандолина, виолончель и единъ низъкъ гласъ, единъ духовъ квинтетъ; „Прояснена иощъ“, сектетъ за 2 цигулки, 2 виоли и 2 виолончела; клавирни късове: оп. 11, 19, 23, 33, една клавирна сюита, пѣсни за единъ гласъ съ пиано, оп. 14 и 15, и съ оркестъръ — оп. 8, „Гуре-лидеръ“ — за соли хоръ и оркестъръ; монодрама „Очакване“ — (една пѣвица е носителка на съдържанието), драмата съ музика „Щастливата рѣка“, въ която Ш. постига експресионистичния сценично-музикаленъ идеалъ, „Лунно Пиеро“ — мелодрами, пѣсни за смѣсенъ хоръ, два хорални форшила отъ Йох. Себ. Бахъ, преработени за голѣмъ оркестъръ; опера — „Отъ днесъ за утре“ (Франкай 1930), „Съпроводна музика за една кино-сцена“ за малъкъ оркестъръ съ пиано (въ дванадесеттонна система) — всичко до сега 35 опуса. Освенъ това, Ш. е авторъ и на единъ „Учебникъ по хармония“ — плодъ на неговата педагогическа и композиционна практика. Този учебникъ е единъ опитъ да се изложи полемично досегашната хармонична система.

Шолто, ит. sciolto — несвързано, свободно, непринудено (при изпълнението); 2) Означение на видъ шрихъ — голѣмо деташе, — движение на лжка при всяка една нота.

Шопенъ, Фредерикъ Франсуа — Chopin, Frédéric François — единъ отъ най-бележитите клавирии виртуози и компонисти, роденъ 22 февр. 1810 въ Железова воля при Варшава, умр. 17 окт. 1849 въ Парижъ; баща на Ш. е билъ французски преселникъ отъ Нанси, но, споредъ най-новите и подробни изследвания — отъ полски произходъ, а майката — полска благородница, която дава и първите уроци по пиано на гениалното дете, но скоро почувствува се неподгответна да го ръководи по-нататъкъ — го повръща на чехъ Цвиини, единъ отличенъ му-